

*Załącznik nr 1
do zarządzenia nr 15/2022/2023
Dyrektora Miejskiego
Przedszkola w Raciążu
z dnia 24 kwietnia 2023 r.*

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA OBOWIAZUJĄCE W MIEJSKIM PRZEDSZKOLU W RACIĄŻU

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia Prawo oświatowe (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 z póź. zm., art. 68 ust. 1 pkt. 3, art. 102 ust. 2 pkt. 6)
2. Rozporządzenia MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami) §2;
3. Rozporządzenie MEN z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2018 r. poz. 1055);

Cel procedur:

- Zapewnienie bezpieczeństwa i zdrowia dzieciom podczas ich pobytu w przedszkolu.
- Ochrona dzieci przed zagrożeniami i ich skutkami.
- Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników przedszkola gwarantujących dzieciom właściwą opiekę.

Zakres procedur:

- Procedury dotyczą nadzoru nad dziećmi od momentu podjęcia nad nimi opieki przez nauczyciela do momentu ich odbioru z przedszkola.
- Procedurom podlegają zasady organizacji zajęć i zabaw dzieci na terenie przedszkola oraz podczas spacerów i wycieczek.

Sposób prezentacji procedur:

- Udostępnienie dokumentu na stronie www przedszkola.
- Zapoznanie wszystkich pracowników przedszkola z treścią procedur.
- Zapoznanie rodziców z obowiązującymi w placówce procedurami.

Wykaz procedur:

Procedura 1 Bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w przedszkolu

Procedura 2 Przyrowadzanie i odbieranie dzieci

Procedura 3 Podejrzenie, że dziecko chce odebrać rodzic/prawny opiekun/ osoba upoważniona będąca pod wpływem alkoholu, narkotyków

Procedura 4 Postępowanie w przypadku, gdy na terenie przedszkola zdarzył się nieszczęśliwy wypadek

Procedura 5 Zapewnienie bezpieczeństwa na placu zabaw i w ogrodzie

Procedura 6 Monitorowanie osób wchodzących i opuszczających teren przedszkola

Procedura 7 Bezpieczeństwo podczas zajęć organizowanych poza terenem przedszkola

Procedura 8 Postępowanie z dzieckiem sprawiającym trudności wychowawcze i przejawiającym agresję

Procedura 9 Postępowanie w przypadku samodzielnego oddalenia się dziecka z przedszkola

Procedura 10 Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie przedszkola broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów

PROCEDURA 1

BEZPIECZEŃSTWO DZIECI PODCZAS POBYTU W PRZEDSZKOLU

1. Przedszkole sprawuje opiekę nad dziećmi, dostosowując metody i sposoby oddziaływań do wieku dziecka i jego możliwości rozwojowych, potrzeb środowiska z uwzględnieniem istniejących warunków lokalowych, a w szczególności zapewnia bezpośrednią i stałą opiekę nad dziećmi w czasie pobytu w placówce oraz w trakcie zajęć poza jej terenem.
2. Przedszkole pełni funkcje opiekuńcze z uwzględnieniem przepisów bezpieczeństwa i higieny.
3. Nauczyciel odpowiada za życie i zdrowie dzieci, bezpieczeństwo wychowanków musi być priorytetem wszelkich jego działań.
4. Przedszkole zapewnia dzieciom pełne poczucie bezpieczeństwa zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym.
5. Opiekę nad każdym oddziałem, zgodnie z ustalonym w arkuszu organizacyjnym czasem pracy oddziału lub realizowanych zadań sprawuje jeden lub więcej nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach.
6. W przypadku nieobecności nauczyciela grupy (np. z powodu zwolnienia lekarskiego) dyrektor przedszkola może zlecić pracę opiekuńczą i wychowawczo-dydaktyczną innemu nauczycielowi w ramach zastępstwa lub połączyć oddział z innymi oddziałami.
7. Nauczycielowi nie wolno pozostawić dzieci w grupie bez opieki, gdy nie ma jeszcze zmiennika. W takiej sytuacji dyrektor ma prawo polecić nauczycielowi pozostanie w grupie i wypłacić za ten czas wynagrodzenie za godziny doraźnych zastępstw.
8. W czasie pobytu dziecka w przedszkolu nie może ono pozostać bez nadzoru osoby dorosłej. Gdy nauczyciel musi wyjść, np. do toalety, grupą powinna się zająć osoba z obsługi przedszkola. Nauczyciel ma obowiązek ograniczyć swoją nieobecność do minimum.
9. Nauczyciel jest obecny przy rozchodzeniu się dzieci do czasu, gdy wszystkie dzieci zostaną odebrane przez rodziców/prawnych opiekunów lub osoby upoważnione na piśmie przez rodziców do odbioru dzieci.
10. Od rana są organizowane zajęcia i zabawy, aby dzieci mogły spędzać czas atrakcyjnie i aktywnie.
11. Dzieciom, które już weszły do sali, nie wolno podczas dnia wychodzić z niej samowolnie. Nie wolno im też samowolnie wychodzić z budynku przedszkola lub ogrodu przedszkolnego. Dziecko przez cały czas powinno być otoczone opieką nauczyciela lub upoważnionego pracownika przedszkola.
12. Do łazienki nauczycielka wychodzi z całą grupą dzieci. Indywidualnie dziecko może wyjść do łazienki pod nadzorem pracownika przedszkola.
13. Podczas zabaw dowolnych w sali zwraca się uwagę na zgodną i bezpieczną zabawę dzieci, zgodne korzystanie ze wspólnych zabawek, nauczyciel uczy dzieci dzielenia się nimi.

14. Nauczyciele obserwują dzieci podczas zabaw, kierują zabawą lub ją inspirują, ewentualnie ingerują w konflikty między dziećmi, jeśli te nie są w stanie same ich rozwiązać. W czasie zabaw dowolnych nauczyciel zwraca przede wszystkim uwagę na bezpieczeństwo dzieci, odpowiada za stan zabawek i sprzętu, którym bawią się dzieci.
15. Nauczyciel ustala wspólnie z dziećmi zasady i normy obowiązujące w grupie, wdraża dzieci systematycznie do zgodnej zabawy, do przestrzegania zasad zgodnego współżycia z rówieśnikami, uczestniczy w zabawach dzieci. Zapoznaje rodziców z systemem wychowawczym (metodami wychowawczymi) stosowanym w przedszkolu.
16. Nauczyciel organizuje zajęcia zgodnie z rozkładem dnia, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny umysłu, przestrzega zalecanych warunków i sposobu realizacji podstawy programowej
17. Podczas zajęć wymagających dodatkowego nadzoru nad bezpieczeństwem dzieci nauczyciela wspomaga opiekunka przedszkolna lub woźna.
18. Nauczyciel nie prowadzi rozmów z innymi osobami podczas zabaw dzieci. Jego uwaga skupiona jest wyłącznie na podopiecznych. Nauczyciel musi mieć świadomość, jakie mogą być konsekwencje jego nieuwagi.
19. Każde zajęcie (zabawa) musi być przemyślane organizacyjnie pod względem bezpieczeństwa dzieci. Nauczyciel musi przewidywać ewentualne zagrożenia i im przeciwdziałać.
20. Przy przemieszczaniu się grupy, np. do szatni, dzieci ustawiają się parami, po schodach schodzą pojedynczo trzymając się poręczy.
21. Każde wyjście nauczyciela z grupą poza teren przedszkola wpisywane jest do rejestru wyjść grupowych.
22. Planowanie, organizacja i przebieg wycieczek powinny być zgodne z obowiązującym w przedszkolu regulaminem wycieczek.
23. Do przedszkola nie przyjmuje się dzieci chorych, a w przypadku zachorowania dziecka w czasie pobytu w przedszkolu nauczyciel niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów. Rodzic/ prawny opiekun zobowiązany jest do odebrania dziecka z przedszkola. W sytuacjach infekcji, chorób skórnych, zakaźnych dziecko nie może uczęszczać do przedszkola do czasu całkowitego wyleczenia.
24. W razie wystąpienia wypadku dziecka na terenie przedszkola lub poza nim nauczyciel jest obowiązany natychmiast powiadomić dyrektora oraz:
  - 1) zapewnić udzielenie pierwszej pomocy,
  - 2) w razie konieczności wezwać pogotowie ratunkowe,
  - 3) zawiadomić rodziców/prawnych opiekunów dziecka,
  - 4) podjąć środki zapobiegawcze.
25. Postępowanie w przypadku, gdy na terenie przedszkola zdarzył się dziecku nieszczęśliwy wypadek - opisuje osobna procedura.

26. Nauczyciele zmieniający się w grupie informują się o wszelkich zaistniałych w ciągu dnia sytuacjach, które mogą mieć wpływ na stan zdrowia i bezpieczeństwa podopiecznych.
27. W przypadku łączenia grup nauczyciel przekazuje dzieci nauczycielowi innej grupy wraz z informacjami o tych dzieciach: numery kontaktowe do rodziców/ prawnych opiekunów, dane osób uprawnionych do odbioru dzieci, informacje o szczególnych potrzebach dzieci. Informuje nauczyciela o przypadkach pozbawienia lub ograniczenia władzy rodzicielskiej.
28. Wszyscy pracownicy przedszkola zobowiązani są do:
  - dołożenia wszelkich starań w celu zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa podczas ich pobytu w przedszkolu,
  - zachowania czujności w sprawach dotyczących bezpieczeństwa,
  - niezwłocznego informowania o wszelkich zagrożeniach dyrektora.
29. Opiekunki przedszkolne i woźne, w szczególności:
  - wspomagają nauczycieli w opiece nad dziećmi,
  - są do dyspozycji innych nauczycieli, np. podczas nieobecności w pracy innych opiekunek,
  - pełnią dyżury w szatni przedszkola (zgodnie z ustaleniami),
  - dbają o czystość i higieniczne warunki w przedszkolu.

PROCEDURA 2

PRZYPROWADZANIE I ODBIERANIE DZIECI

PRZYPROWADZANIE DZIECKA DO PRZEDSZKOLA

1. Dzieci są przyprowadzane do przedszkola i odbierane z przedszkola przez rodziców (opiekunów prawnych). Rodzice są odpowiedzialni za ich bezpieczeństwo w drodze do przedszkola i z przedszkola do domu.
2. Rodzice osobiście powierzają dziecko nauczycielce lub osobie pełniącej dyżur w szatni. W przeciwnym wypadku żaden pracownik przedszkola nie może ponosić odpowiedzialności za bezpieczeństwo i zdrowie dziecka.
3. Nauczyciel przyjmujący dziecko pod opiekę od rodziców zobowiązany jest zwrócić uwagę na wnoszone przez dziecko zabawki i przedmioty – czy są one bezpieczne i nie stwarzają zagrożenia.
4. Rodzice (opiekunowie prawni) zobowiązani są przyprowadzać do przedszkola dzieci zdrowe i czyste.
5. Dziecka chorego lub podejrzanego o chorobę nie należy przyprowadzać do przedszkola. Dzieci np. zakatarzone, przeziębione, kaszlące nie mogą przebywać w grupie z dziećmi zdrowymi. Nauczyciel ma prawo poprosić rodzica o dostarczenie zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do uczęszczania dziecka do przedszkola.
6. Rodzice mają obowiązek zgłaszania wszelkich poważnych dolegliwości dziecka i udzielania wyczerpujących informacji na ten temat. Alergie pokarmowe, wziewne należy zgłaszać wyłącznie pisemnie, dołączając zaświadczenie lekarskie.
7. Po każdej nieobecności dziecka spowodowanej chorobą zakaźną rodzice zobowiązani są do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zakończenie leczenia.

ODBIERANIE DZIECKA Z PRZEDSZKOLA

1. Dzieci mogą być przyprowadzane i odbierane przez inne **osoby upoważnione na piśmie przez rodziców** (opiekunów prawnych). Upoważnienie pozostaje w dokumentacji przedszkola. Może ono zostać w każdej chwili odwołane lub zmienione.
2. Rodzice (opiekunowie prawni) ponoszą odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo dziecka odebranego z przedszkola przez upoważnioną przez nich osobę.
3. Jeśli dziecko będzie się opierało, płakało lub z innych przyczyn nie będzie chciało wyjść z przedszkola z osobą upoważnioną przez rodziców, dziecko nadal pozostanie pod opieką nauczyciela, a dyrektor lub (w przypadku jego nieobecności) nauczyciel niezwłocznie skontaktuje się telefonicznie z rodzicami w celu ustalenia dalszego postępowania.
4. Wydanie dziecka osobie upoważnionej przez rodziców nastąpi po wcześniejszym okazaniu przez taką osobę dowodu osobistego – nauczyciel zobowiązany jest do wylegitymowania tej osoby.

5. W przypadku telefonicznej prośby rodzica, upoważnienia słownego, nauczyciel zobowiązany jest wykonać telefon sprawdzający do rodzica i potwierdzić wcześniejszą informację.
6. Nauczyciel każdej grupy jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji adresów zamieszkania i numerów kontaktowych rodziców, prawnych opiekunów dzieci oraz osób upoważnionych pisemnie przez rodziców do odbioru dziecka.
7. Przedszkole może odmówić wydania dziecka w przypadku, gdy stan osoby odbierającej dziecko wskazuje na spożycie alkoholu czy zachowanie agresywne. W takim przypadku personel przedszkola ma obowiązek zatrzymać dziecko w przedszkolu do czasu wyjaśnienia sprawy. W takich okolicznościach nauczyciel zobowiązany jest skontaktować się z drugim rodzicem lub osobą upoważnioną przez rodziców. O zaistniałym fakcie powiadomiony jest dyrektor przedszkola lub nauczyciel zastępujący dyrektora..
8. Życzenie rodziców dotyczące nieodbierania dziecka przez jednego z rodziców musi być poświadczone przez orzeczenie sądowe.

PROCEDURA 3

PODEJRZENIE, ŻE DZIECKO CHCE ODEBRAĆ RODZIC/PRAWNY OPIEKUN/ OSOBA UPOWAŻNIONA BĘDĄCA POD WPLYWEM ALKOHOLU, NARKOTYKÓW

1. Nauczyciel, który podejrzewa lub otrzymuje informację o tym, że po dziecko przyszedł pijany rodzic, powiadamia dyrektora przedszkola.
2. Dyrektor wydaje dyspozycje, które umożliwią odizolowanie dziecka od nietrzeźwego rodzica.
3. Dyrektor/nauczyciel nawiązuje kontakt z drugim rodzicem, informuje o zaistniałej sytuacji oraz ustala sposób dalszego postępowania w celu odebrania dziecka z przedszkola. W przypadku braku kontaktu z rodzicem podejmuje próbę skontaktowania się z osobami wskazanymi przez rodziców w upoważnieniu do odbioru dziecka z przedszkola.
4. Dziecko odbiera drugi rodzic lub na podstawie ustaleń z rodzicami nauczyciel przekazuje dziecko osobie upoważnionej. W sytuacji, gdy rodzic lub upoważniona pisemnie osoba nie może odebrać dziecka, rodzic może jednorazowo wskazać (upoważnienie ustne) inną pełnoletnią osobę, podając jej dane. Osoba upoważniona w momencie odbioru dziecka powinna mieć przy sobie dowód osobisty i na żądanie nauczyciela okazać go.
5. Jeżeli nie ma możliwości kontaktu z drugim rodzicem lub osobą upoważnioną do odbioru dziecka z przedszkola, nauczyciel informuje dyrektora o zaistniałej sytuacji. Dyrektor podejmuje decyzję co do dalszego trybu postępowania z uwzględnieniem:
  - decyzji o ponownej próbie skontaktowania się z osobami mogącymi odebrać dziecko z przedszkola; w tym czasie dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela,
  - w przypadku wyczerpania wszelkich możliwości odbioru dziecka przez rodzica lub osobę upoważnioną dyrektor podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.
6. Dyrektor sporządza notatkę służbową z przebiegu zdarzenia.
7. Po zdarzeniu dyrektor przedszkola przeprowadza rozmowę z rodzicami w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji oraz zobowiązuje ich do przestrzegania zasad obowiązujących w przedszkolu dotyczących odbioru dziecka z placówki.
8. W przypadku gdy sytuacja zdarza się kolejny raz dyrektor powiadamia o zdarzeniach sąd rejonowy, wydział rodzinny i nieletnich, a także ośrodek pomocy społecznej.

PROCEDURA 4
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY NA TERENIE PRZEDSZKOŁA ZDARZYŁ SIĘ
NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK

1. Nauczyciel albo inny pracownik przedszkola będący świadkiem wypadku lub poinformowany o wypadku, niezwłocznie udziela poszkodowanemu dziecku pomocy, w miarę możliwości udziela pierwszej pomocy przedlekarskiej i wzywa karetkę pogotowia.
2. Rodzaj udzielanej pomocy uzależniony jest od potrzeb poszkodowanego dziecka i rodzaju wypadku.
3. W przypadku braku możliwości udzielania pomocy lub wezwania karetki świadek wypadku lub osoba poinformowana o wypadku prosi o pomoc pierwszego napotkanego pracownika przedszkola. Pracownik nie może odmówić udzielenia pomocy lub wezwania karetki.
4. Świadek wypadku nie może pozostawić poszkodowanego dziecka bez opieki do czasu przybycia karetki lub innego opiekuna.
5. Świadek wypadku lub osoba, która dowiedziała się o wypadku, niezwłocznie zawiadamia dyrektora przedszkola o wypadku albo prosi innego pracownika o poinformowanie o zaistniałym wypadku.
6. Dyrektor niezwłocznie informuje o wypadku rodziców albo prawnych opiekunów dziecka.
7. W przypadku zaistnienia wypadku w danej grupie i konieczności zajmowania się przez nauczyciela zarówno poszkodowanym, jak i pozostałymi dziećmi, pracownik obsługi pracujący w danej grupie przekazuje na polecenie nauczyciela pozostałe dzieci nauczycielowi z sąsiedniego oddziału. Nauczyciel może wskazać innego pracownika obsługi zobowiązanego do przekazania dzieci.
8. Niedopuszczalne jest pozostawianie dzieci pod opieką pracowników obsługi na dłuższy czas niż jest to konieczne do przekazania dzieci pod opiekę innego nauczyciela.
9. Nauczyciel z sąsiedniego oddziału nie może odmówić przyjęcia dzieci do oddziału. Dopuszczalne jest podzielenie wychowanków i umieszczenie ich w pozostałych pracujących oddziałach, jeśli liczba dzieci w oddziale jest zbyt duża, aby nauczyciel zapewnił im należytą opiekę.
10. Dyrektor przedszkola na najbliższym spotkaniu z pracownikami omawia okoliczności i przyczyny wypadku, wskazuje prawidłowe zachowania i odstępstwa od niniejszej procedury, informuje o wnioskach i podjętych działaniach profilaktycznych zmierzających do zapobiegania analogicznym wypadkom.

PROCEDURA 5

ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA NA PLACU ZABAW I W OGRODZIE

1. W przedszkolu obowiązuje regulamin placu zabaw.
2. Codziennie rano – robotnik gospodarczy sprawdza teren przedszkola, likwiduje ewentualne zagrożenia. W razie potrzeby, powiadamia o nich dyrektora przedszkola lub nauczyciela zastępującego dyrektora, lub pomoc administracyjną, a te osoby powiadamiają nauczycieli grup.
3. Przed każdym wyjściem na plac zabaw i do ogrodu sprawdzany jest teren i likwiduje się ewentualne zagrożenia.
4. Nauczyciel przed wyjściem z budynku przelicza stan dzieci.
5. W czasie pobytu dzieci na placu zabaw i w ogrodzie bezpośrednią opiekę nad dziećmi sprawuje nauczyciel danej grupy, pomagają opiekunki dziecięce i woźne.
6. Dzieci mogą korzystać tylko z tych urządzeń, przy których bezpieczeństwa pilnuje osoba dorosła.
7. Nauczyciel dba o stosowny ubiór dziecka, odpowiedni do pory roku i panującej temperatury. Podczas pobytu na placu przedszkolnym, dziecko korzysta z toalety znajdującej się w przedszkolu, udając się tam i powracając pod opieką woźnej lub opiekunki dziecięcej.
8. Nauczyciele przekazujący opiekę nad daną grupą innemu nauczycielowi bądź pomocy nauczyciela informują o aktualnym stanie liczbowym dzieci.
9. Jeżeli dojdzie do wypadku dziecka nauczyciel lub pomoc nauczyciela udziela pomocy dziecku i zgłasza wypadek do dyrektora placówki. W tym czasie nauczyciel w zależności od okoliczności sprawuje opiekę nad grupą. Jeśli sam udziela pomocy poszkodowanemu dziecku powierza pozostałe dzieci pomocy nauczyciela, nauczycielowi innej grupy lub innemu upoważnionemu pracownikowi przedszkola.
10. Podczas przebywania na terenie przedszkolnym więcej niż jednej grupy, wszystkie nauczycielki, czuwając nad bezpieczeństwem swojej grupy, zwracają uwagę na pozostałe dzieci i obowiązkowo reagują w sytuacji zagrożenia, bądź niewłaściwego zachowania dzieci.
11. Przed powrotem do obiektu przedszkolnego nauczyciel ustawia dzieci w pary tworząc kolumnę i sprawdza stan ilościowy dzieci. Do budynku wchodzi najpierw nauczyciel za nim dzieci a na końcu pomoc nauczyciela.

PROCEDURA 6
MONITOROWANIE OSÓB WCHODZĄCYCH
I OPUSZCZAJĄCYCH TEREN PRZEDSZKOŁA

1. Każdy pracownik ma obowiązek monitorowania osób wchodzących na teren przedszkola.
2. Z chwilą spotkania osoby obcej lub zauważenia jej na placu zabaw przejmuje kontrolę nad tą osobą, w szczególności prosi o:
  - podanie celu wizyty,
  - nazwiska osoby, z którą chce się widzieć obca osoba,
  - prowadzi ją do osoby właściwej celowi wizyty.
3. Po załatwieniu sprawy osoba, do której przyszedł Interesant odprowadza go do drzwi przedszkola, jeżeli nie może opuścić stanowiska pracy, prosi innego pracownika o odprowadzenie Interesanta.
4. W przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa, (gdy obca osoba zachowuje się podejrzanie, nie ujawnia celu wizyty lub zachowuje się nienaturalnie, bądź agresywnie), pracownik natychmiast powiadamia dyrektora lub nauczyciela zastępującego dyrektora, lub pomoc administracyjną.
5. W przypadku powstania, pod nieobecność dyrektora, zdarzenia niebezpiecznego, wypadku, innego wydarzenia grożącego dziecku lub niepokojącego, utrudniającego podjęcie właściwej decyzji, każdy pracownik, a zwłaszcza nauczyciele wszystkich grup mają obowiązek natychmiastowego telefonicznego skontaktowania się z dyrektorem przedszkola.
6. W sytuacjach, które nie zostały uregulowane niniejszą procedurą, decyzję o trybie postępowania podejmuje dyrektor przedszkola.

PROCEDURA 7
BEZPIECZEŃSTWO PODCZAS ZAJĘĆ ORGANIZOWANYCH
POZA TERENEM PRZEDSZKOLA

1. Przez zajęcia poza terenem przedszkola rozumie się wszystkie formy pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej, prowadzone poza budynkiem i ogrodem przedszkolnym.
2. Nauczyciel udając się z dziećmi na spacer lub pieszą wycieczkę dokonuje wpisu do rejestru wyjść grupowych poza teren przedszkola.
3. Nauczyciel dokonuje wpisu przed wyjściem z przedszkola.
4. Zapis powinien być także umieszczony w dzienniku zajęć przedszkola, w którym jest już odnotowana obecność dzieci.
5. W trakcie trwania spaceru lub wycieczki nadzór nad dziećmi sprawują: nauczyciel i opiekunka dziecięca lub woźna.
6. Podczas dłuższych wyjść pieszych funkcję opiekuna może sprawować jeden z rodziców, który deklaruje znajomość zasad w pisemnym oświadczeniu.
7. Całkowitą odpowiedzialność za zdrowie i życie dzieci podczas spacerów i wycieczek ponosi nauczyciel.
8. W trakcie trwania spaceru, pieszej wycieczki w pobliżu przedszkola, nauczyciel wymaga od dzieci, by szły parami w kolumnie, para za parą.
9. W czasie trwania wycieczki pieszej w pobliżu przedszkola lub spaceru, podczas przejść w pobliżu jezdni, osoby opiekujące się dziećmi asekurują je, idąc chodnikiem od strony ulicy.
10. Przed każdym planowanym przejściem przez ulicę, nauczyciel jest zobowiązany zatrzymać grupę (kolumnę) i przypomnieć z dzieciom zasady bezpiecznego przekraczania jezdni.
11. Przejście przez ulicę odbywa się tylko w wyznaczonych miejscach, dzieci przechodzą sprawnie, parami. Nauczyciel asekuruje grupę, stojąc na środku jezdni, pierwsza parę prowadzi opiekunka dziecięca, nauczyciel przechodzi z ostatnią parą.
12. W przypadku choroby dziecka, złego samopoczucia dziecko nie może uczestniczyć w wycieczce, nauczyciel zobowiązany jest powiadomić rodziców o zaistniałej sytuacji. Dziecko może oczekiwać na przyjście rodzica w innej grupie.

PROCEDURA 8
POSTĘPOWANIE Z DZIECKIEM SPRAWIAJĄCYM TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE I
PRZEJAWIAJĄCYM AGRESJĘ

1. Wszyscy nauczyciele i inni pracownicy przedszkola zobowiązani są do przeciwstawiania się przejawom agresji ze strony wychowanków.
2. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim wychowankom, a także sobie.
3. Reakcja wobec przejawów agresji powinna być adekwatna do skali zagrożenia spowodowanego agresją, jak również do okoliczności zdarzenia, wieku i stopnia rozwoju dziecka.
4. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy powstrzymać się od przejawiania w stosunku do niego agresji fizycznej i słownej. Reakcja powinna być stanowcza, a przekaz słowny prosty i jasny.
5. Użycie siły fizycznej jako środka przymusu jest ostatecznością w przypadku konieczności powstrzymania dziecka przed zadaniem ciosu innej osobie, w celu rozdzielenia bijących się dzieci, czy pozbawienia dziecka niebezpiecznego przedmiotu, jeśli odmawia ono jego dobrowolnego oddania.
6. Działaniom skierowanym na usunięcie bezpośredniego zagrożenia powinna towarzyszyć próba wyciszenia dziecka poprzez rozmowę lub odwrócenie jego uwagi.
7. Wychowankowie, przeciwko którym skierowana była agresja, powinni zostać otoczeni opieką, a w razie doznania przez nich krzywdy powinna im zostać udzielona pomoc.
8. Pracownicy w stosunku do których dziecko użyło agresji informują o zdarzeniu Dyrektora.
9. Osoba podejmująca interwencję, niebędąca wychowawcą grupy, do której uczęszcza agresywny wychowanek, informuje o zdarzeniu wychowawcę.
10. Wychowawca przeprowadza rozmowę z dzieckiem agresywnym w celu wyjaśnienia powodów niewłaściwego zachowania oraz o zdarzeniu informuje rodziców.
11. Fakt agresywnego zachowania dziecka powinien być jeszcze w tym samym dniu zgłoszony bezpośrednio rodzicowi odbierającemu w danym dniu dziecko z przedszkola. Nauczyciel z zaistniałego zdarzenia wykonuje notatkę.

PROCEDURA 9
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SAMODZIELNEGO ODDALENIA SIĘ DZIECKA Z
PRZEDSZKOŁA

1. Nauczyciele oraz pracownicy niepedagogiczni zobowiązani są nie dopuszczać do sytuacji, w której wychowanek samowolnie opuści miejsce prowadzenia zajęć.
2. W sytuacji, gdy nauczyciel lub inna osoba sprawująca opiekę lub nadzór zauważy brak wychowanka w miejscu prowadzenia zajęć lub miejscu, gdzie wychowanek powinien przebywać, należy:
  - ustalić w miarę precyzyjnie, kiedy i gdzie wychowanek widziany był po raz ostatni oraz zapytać inne dzieci z grupy, czy nie mają wiedzy, gdzie wychowanek mógł się oddalić,
  - zapewnić tymczasowy nadzór nad grupą przez inną osobę, a samemu dokonać sprawdzenia najbliższych pomieszczeń (terenu) przyległych do miejsca prowadzenia zajęć,
  - w przypadku podejrzenia, że wychowanek mógł opuścić budynek przedszkola, sprawdzić, czy zabrał ubrania z szatni.
3. W przypadku nieustalenia miejsca pobytu wychowanka w wyniku podjęcia czynności wskazanych w pkt 4, należy powiadomić dyrektora lub nauczyciela zastępującego dyrektora o podejrzeniu samowolnego oddalenia się wychowanka z miejsca prowadzenia zajęć.
4. Dyrektor lub inna wyznaczona przez niego osoba deleguje osoby, które podejmują czynności poszukiwawcze poza budynkiem przedszkola. Poszczególnym osobom przydziela się obszar podlegający sprawdzeniu. Każda z osób poszukujących powinna mieć możliwość komunikowania się z osobą koordynującą działania.
5. Dyrektor lub inna wyznaczona przez niego osoba koordynuje działania poszukiwawcze.
6. Jeżeli podjęte działania opisane w niniejszej procedurze nie przyniosą rezultatu w ciągu kilku minut od prawdopodobnego czasu zaginięcia dziecka, o incydencie zawiadamia się policję. Decyzję o powiadomieniu policji podejmuje dyrektor lub inna wyznaczona osoba.
7. W trakcie prowadzenia akcji poszukiwawczej należy pamiętać o zapewnieniu bezpieczeństwa i opieki pozostałym wychowankom oraz o zachowaniu spokoju, tak by nie wywoływać paniki i niepotrzebnego stresu wśród dzieci.
8. Każdy przypadek samowolnego oddalenia się wychowanka z miejsca prowadzenia zajęć po zakończeniu akcji poszukiwawczej podlega analizie przez dyrektora pod kątem funkcjonowania procedur bezpieczeństwa i realizacji zadań przez nauczycieli i pracowników niepedagogicznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa. Wnioski z analizy przedstawia się na radzie pedagogicznej; na ich podstawie dyrektor decyduje o wyciągnięciu konsekwencji służbowych wobec pracowników winnych zaniedbań.

PROCEDURA 10

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NA TERENIE PRZEDSZKOLA BRONI, MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH, INNYCH NIEBEZPIECZNYCH SUBSTANCJI LUB PRZEDMIOTÓW

1. Czynności nauczyciela w celu uniemożliwienia dostępu osób postronnych do znalezionych materiałów:

- odizoluj miejsce zlokalizowania podejrzanego pakunku,
- nie dotykaj, nie otwieraj, nie przesuwaj podejrzanego pakunku,
- okryj podejrzaną paczkę w razie stwierdzenia, że wydobywa się z niej jakaś substancja (jeśli czas na to pozwala).

2. Nauczyciel powiadamia dyrektora przedszkola o znalezionym pakunku.

3. Dyrektor celem zapewnienia bezpieczeństwa przebywającym na terenie przedszkola ogłasza ewakuację przedszkola. Ogłoszenie alarmu odbywa się poprzez sygnał dźwiękowy i podanie komunikatu: „**Uwaga! Alarm! Opuścić pomieszczenia!**”

4. Dyrektor powiadamia służby ratownicze (straż pożarną, policję) oraz Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

5. Czynności pracowników przedszkola po otrzymaniu informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

- zapamiętaj jak największą ilość szczegółów od informatora,
- zapisz wszystkie uzyskane informacje,
- poinformuj niezwłocznie osobę odpowiedzialną za uruchomienie działań,
- po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku – rozpocznij ewakuację,
- nie używaj telefonu komórkowego,
- wychodząc z sali sprawdź, jeśli możesz, czy w sali zostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia,
- bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb,
- w miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi,
- poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.